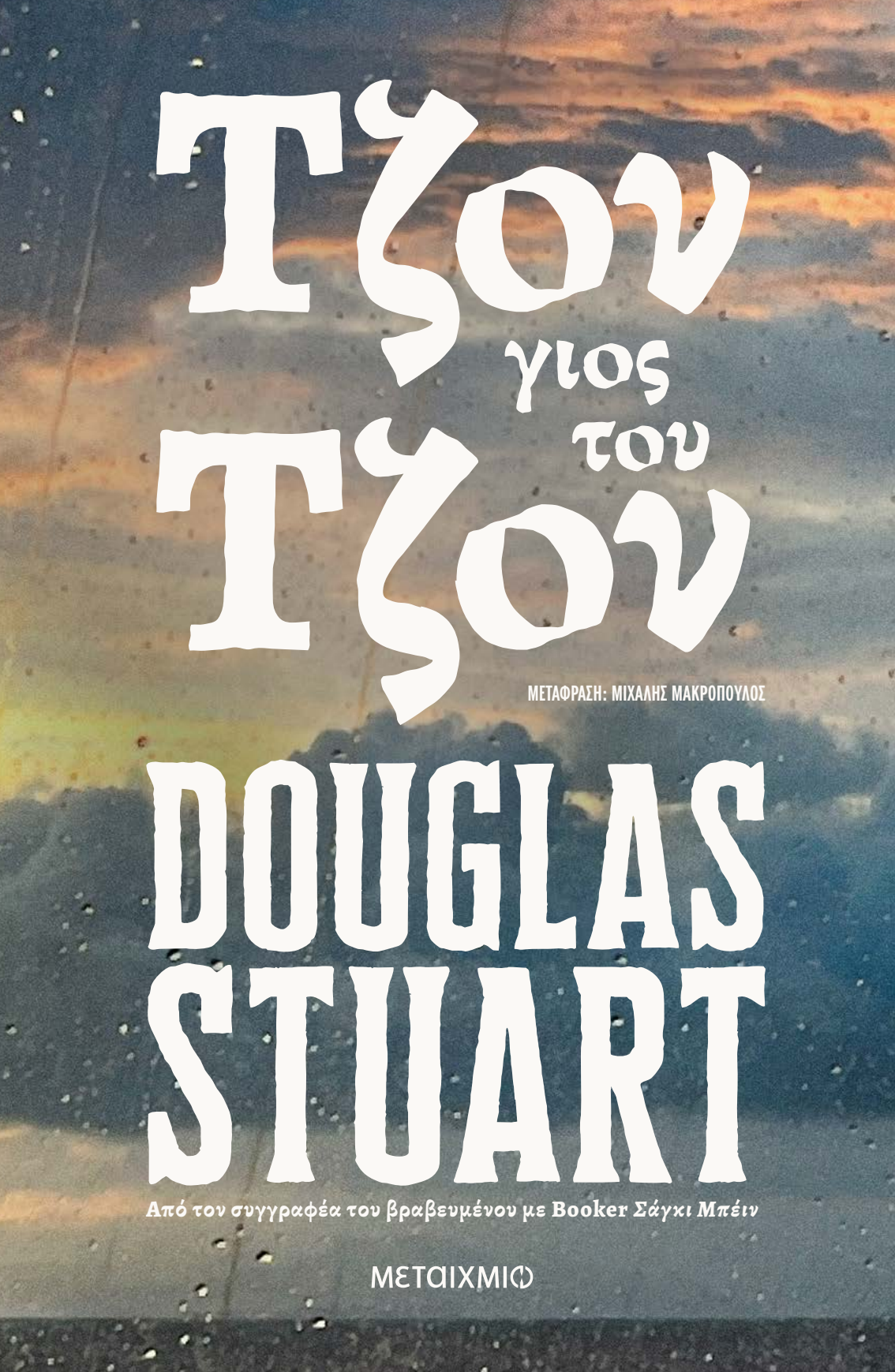

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΣ

DOUGLAS STUART

Από τον συγγραφέα του βραβευμένου με Booker *Σάγκι Μπέιν*

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΤΖΟΝ, ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΤΖΟΝ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
Λογοτεχνία

Πρώτη έκδοση Οκτώβριος 2026

Τίτλος πρωτοτύπου Douglas Stuart, *John of John*, Grove Press 2026

Επιμέλεια – διόρθωση τυπογραφικών δοκιμίων Αλεξάνδρα Δένδια
Προσαρμογή εξωφύλλου Ρεντουάν Αμζλάν

© 2026, Douglas Stuart
© 2026, Εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ** (για την ελληνική γλώσσα)

ISBN 978-618-03-5018-0
ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 85018
Κ.Ε.Π. 6510, Κ.Π. 24132

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα
τηλ.: 211 3003500, fax: 211 3003562
metaixmio.gr · metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση
Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα
τηλ.: 210 3647433, fax: 211 3003562

Βιβλιοπωλεία ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
- Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα
τηλ.: 210 3647433, fax: 211 3003562
- Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα
τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

DOUGLAS STUART
ΤΖΟΝ, ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΤΖΟΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:
Μιχάλης Μακρόπουλος

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

«Η δουλειά κάθε ανθρώπου, άμα την κάνει σταθερά,
τείνει να γίνει αυτοσκοπός και να γεφυρώνει έτσι
στη ζωή τα χάσματα δίχως αγάπη».
George Eliot, *Σίλας Μάρνερ*

«Οι νησιώτες παντού στον κόσμο γεννιόνται για την εξορία.
Τα νησιά σού χαρίζουν μια προνομιούχα παιδική ηλικία
κι έπειτα, όταν σ' έχουν κάνει ό,τι είσαι, σε αφήνουν
δίχως τόπο για να το εκφράσεις».
Donald Macleod, *The Living Past*

a h-aon / ένα

ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΤΗΣ ΗΤΑΝ ΜΕΛΑΝΑ σαν μοσχαρίσιο συκώτι. Αυτό είχε πει ο πατέρας του προτού κλείσει. Ο Καλ στεκόταν στον κόκκινο τηλεφωνικό θάλαμο στο πάρκο Μέντοους βλέποντας τους παίχτες του ράγκμπι να κάνουνε διατάσεις στο παχύ πράσινο γρασίδι. Τα λευκά τους σορτς κολλούσαν στους γοφούς τους, το ύφασμα γινόταν διάφανο στο ψιλόβροχο και φαίνονταν οι γραμμές από το λάστιχο στο εσώρουχό τους. Μονάχα μισάκουγε καθώς ο πατέρας του διάβαζε από την Καινή Διαθήκη.

Του πατέρα του δεν του άρεσε ποτέ το κουβεντολόι. Αυτό έδινε στα τηλεφωνήματά τους την αίσθηση γραμμής εξυπηρέτησης, όπως όταν έπαιρνες τη Φωνητική Ανακοίνωση Ώρας για να ρυθμίσεις σωστά το ρολόι σου. Όταν το ανέφερε αυτό ο Καλ στον πατέρα του, το αληθές του πράγματος έκανε τον πατέρα του να γελάσει, γιατί ο Τζον Μακλάουντ πίστευε ότι το πνεύμα είχε ανάγκη από διαρκές «καλιμπράρισμα», κι ο Καλ έκανε το δικό του καλιμπράρισμα κάθε Τετάρτη στις 6 μ.μ. ακριβώς και ξανά την Κυριακή.

Δεν είχε τα λεφτά για την υπεραστική κλήση στα νησιά, έτσι ανέπτυξαν ένα σύστημα, σαν σινιάλο, όπου τηλεφωνούσε σπίτι τη συμφωνημένη ώρα, περίμενε να χτυπήσει τρεις φορές κι έπειτα το έκλεινε. Ο πατέρας του μεμιάς τότε καλούσε εκείνος. Αυτό απαιτούσε να πηγαίνει νωρίτερα και να κάνει πως μιλούσε με κάποιον, ώστε κανένας περαστικός να μην πιάσει το τηλέφωνο.

Του πήρε λίγο καιρό για να βρει το τέλειο μέρος για τον «εκκλησιασμό», έναν μοναχικό τηλεφωνικό θάλαμο που δεν ήταν κολλητά σε κανέναν άλλο. Όταν ο πατέρας του έπιανε να ψέλνει, περίμενε

από τον Καλ να το κάνει μαζί του στα γαελικά[1] με όλη τη δύναμη της πίστης του. Όταν όμως περνούσε από κει κάνας ιδιαίτερα όμορφος άντρας, αυτός μαζευόταν και χαμήλωνε τη φωνή του και τότε ανεξαιρέτως ο Τζον θα τον ρωτούσε γιατί δίσταζε. Ήταν ταπεινωτικό να πρέπει να τα βγάζει πέρα με τις ματιές των ξένων που τύχαινε να περάσουν. Γι' αυτόν τον λόγο την περισσότερη ώρα ήταν με τα μάτια κλειστά ή με την πλάτη γυρισμένη στο μονοπάτι. Διαπίστωσε ότι έψαλλε καλύτερα όταν τα δάχτυλά του πασπάτευαν τις κάρτες που είχαν αφήσει στον θάλαμο πόρνες και μασέζ.

Παρ' όλα αυτά, του άρεσε το Μέντοουζ. Οι κυματιστοί αγροί βοηθούσαν το μυαλό του να δουλεύει πιο αργά. Ήταν από τα λιγοστά μέρη όπου η πόλη έπαιρνε μια ανάσα κι ανακάλυψε ότι αυτό βοηθούσε να ταιριάξει ο ρυθμός των σκέψεών του με την αργή ομιλία του πατέρα του. Ήξερε ότι ο πατέρας του είχε το βλέμμα στραμμένο στη θάλασσα.

«*Ciamar a tha thu an-diugh?*» ρώτησε ο πατέρας του στα γαελικά. *Πώς είσαι σήμερα;*

«*Καλά. Εσύ;*»

«*Καλούτσικα. Όρθιος. Δόξα σοι ο Θεός*».

Η συζήτησή τους ήταν λογοκριμένη πάντα, έλειπαν τα πράγματα για τα οποία δεν μπορούσαν να μιλήσουν. Ο Καλ δεν ανέφερε ποτέ ότι δεν είχε πού να μείνει. Ουδέποτε είπε πως, αφότου αποφοίτησε, έκανε κατάχρηση της ελεημοσύνης των συμφοιτητών του, πηγαίνοντας από καναπέ σε καναπέ και περιμένοντας πότε θα έφευγαν για τη δουλειά για να αναζητήσει τροφή, σαν ποντικάκι, παίρνοντας τσίμα τσίμα όση χρειαζόταν ώστε να χορτάσει την πείνα του, αλλά ποτέ τόση, ώστε να τον τσακώσουν. Δεν ανέφερε ποτέ ότι μετά τη βροχή τα ρούχα στέγνωναν πάνω του ή ότι παρατηρούσε τη στάθμη του γάλακτος σ' ένα μπουκάλι, ώστε να αντικαθιστά με νερό της βρύσης όσο έπαιρνε, ή ότι περιπλανιόταν στα προάστια του Εδιμβούργου το βράδυ, ώστε να μη νιώθουν οι φίλοι του ότι είχαν την υποχρέωση να τον ταΐσουν.

1 Τα σκοτσέζικα κελτικά. (Σ.τ.Μ.)

Δεν ανέφερε ότι είχε βρει δουλειά με μερικές Αλβανίδες που καθάριζαν τις πιτσιλισμένες με εμετούς λεκάνες του Negociants και της παμπ Rose Street. Ή ότι, όταν πήγε να πάρει τα πρώτα του μεροκάματα, του αφαίρεσαν τα μισά για καθαριστικά κι άλλες εφτάμισι λίρες για την αποθήκευση των κουβάδων μαζί με τις σφουγγαρίστρες. Ή ότι, όταν τους παραπονέθηκε, του είπαν να το κανονίσει με τους μεγαλόσωμους και τριχωτούς τους άντρες, αν οι κρατήσεις τού φαίνονταν άδικες. Και σίγουρα δεν είχε πει στον πατέρα του ότι δεν είχε το θάρρος να το κάνει αυτό.

Ούτε ανέφερε, επ' ουδενί, ότι περνούσε περισσότερες νύχτες απ' όσες θα 'θελε με έναν πράο Ουαλό που, όταν τον γαμούσε ο Καλ, του άρεσε να είναι ξαπλωμένος μπρούμυτα με τα μπράτσα του ακινητοποιημένα από κάτω του και τα χέρια του πλεγμένα σαν να προσευχόταν αβοήθητος. Έτσι και το έλεγε ποτέ αυτό στον πατέρα του, ήταν βέβαιος πως δεν θα αντάλλασσαν ποτέ άλλη κουβέντα οι δυο τους.

«*Υπάρχουν πολλά περιστέρια εδώ και δεν φοβούνται καθόλου*». Με τόσα που δεν μπορούσαν ποτέ να ειπωθούν, προσπαθούσε με νύχια και με δόντια να σπρώξει τη συζήτηση για να μην πάει φούντο κι έτσι σε όσα έλεγε υπήρχε πάντα μια αμυδρή απελπισία. Όλη την εβδομάδα κουβαλούσε ένα χαρτί πάνω του και προχειρόγραφε θέματα που θα γέμιζαν τον χρόνο. Έβγαλε το χαρτί απ' την τσέπη του και διάβασε τη λίστα. Ο πατέρας του πρέπει να τον θεωρούσε κουτό, γιατί έμοιαζε να τον γοητεύουν κάθε λογής αδιάφορα πράγματα.

«*Είδα πολλά κόκκινα αμάξια σήμερα*». Μόρφασε καθώς θυμήθηκε πως το είχε πει αυτό σ' ένα προηγούμενο τηλεφώνημα. Έβαλε μια τούφα μαλλιά στο στόμα του και βύζαξε τη βροχή από πάνω τους.

Ήταν ανακούφιση όταν τελείωνε το κουβεντολόι κι άρχιζε η προσευχή· το μόνο που είχε να κάνει τότε ο Καλ ήταν να δεχτεί τον Λόγο και να μουρμουρίσει στο τέλος τη συναίνεσή του. Ο Τζον ήταν γλυκομίλητος και, ως πρωτοψάλτης στην εκκλησία τους, είχε καλλιεργήσει μια ωραία τραγουδιστική φωνή. Όταν διάβαζε τις Γραφές στα γαελικά, οι καταδικαστικές λέξεις μεταμορφώνονταν πάντα σε λυρικό κι όμορφο ξόρκι.

«*A bhràithre, ma tha neach air bith air a ghlacadh ann an euceart sam*

bith…» άρχισε. «*Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πρᾳότητος, σκοπῶν σεαυτόν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς*».[2]

Τις τελευταίες εβδομάδες το μυαλό του είχε κολλήσει στην επιστολή *Προς Γαλάτας*, επανερχόμενος στην ανάγκη για αδελφικό σωφρονισμό. Έτσι μπορεί να συνέβαινε με τον πατέρα του: Ένα συγκεκριμένο βιβλίο ήταν σαν εποχή του χρόνου και τον είχε για μήνες υπό την επήρειά του.

Στο τέλος των προσευχών τους ο Τζον τούς οδηγούσε να ψάλουν. Έλεγε πρώτος τον στίχο κι ύστερα ο Καλ –τριακόσια μίλια μακριά και παρακολουθώντας παίχτες του ράγκμπι να παλεύουν στη σιγανή βροχή– τον έψαλλε επίσης με όσο μπορούσε περισσότερη ευλάβεια.

Μετά το ψάλσιμο οι άντρες ξέπεφταν ξανά στο επιτηδευμένο κουβεντολόι. Ο πατέρας του δεν είχε βρεθεί ποτέ στην πρωτεύουσα κι ο Καλ είχε μάθει να μη μιλά πάρα πολύ για το Εδιμβούργο, ειδάλλως το επόμενο κήρυγμα θα επικεντρωνόταν σε κάθε λογής αμάρτημα. Αν τον ρώταγε ο Καλ για τα πρόβατα ή για την υφαντική ή για τον καιρό, λάμβανε την ίδια απάντηση, γιατί σε τι ωφελούσε μια φευγαλέα παρατήρηση για κάτι που δεν άλλαξε ποτέ. «*Είναι καλά. Θα 'ναι καλύτερα αύριο. Θεού θέλοντος*».

Έτσι, ήταν σημαντικό όταν ο Τζον ανέφερε τη γιαγιά του Καλ και το μελάνιασμα των ποδιών της. Ο Καλ μπόρεσε αμέσως να φανταστεί το χρώμα, σαν του μοσχαρίσιου συκωτιού, πως ήταν συνάμα μελανό και γκρι και κρεμ, ταυτόχρονα ζωντανό κι αποκρουστικά νεκρό. Φαντάστηκε πρησμένα πόδια, χοντρά και γεμάτα κηλίδες, με το αίμα ν' αναβλύζει και να εκρήγνυται θαρρείς κάτω από τη θαμπάδα του δέρματος.

«*Μοσχαρίσιο συκώτι; Είσαι σίγουρος;*» Ακόμα και καθώς το ρωτούσε, ήξερε πως ήταν ανάγκη να το κάνει. Είχαν περάσει τη ζωή τους υφαίνοντας, κρατώντας το υφάδι ψηλά στο φως για να ελέγξουν την πυκνότητά του. Κάθε κουβέντα μεταξύ τους σχετικά με το χρώμα ήταν ζυγιασμένη κι ακριβής.

---

2 *Προς Γαλάτας* 6, 1. (Σ.τ.Ε.)

«*Είναι αυτή ακριβώς η απόχρωση*» είπε ο Τζον. «*Όχι μόνο τα πόδια της. Η καρδιά της δεν είναι επίσης καλά και παραπονιέται για το κυκλοφορικό της. Κουτσαίνει, πάει όλο και πιο αργά. Και βρίσκεται σε μεγαλύτερη σύγχυση απ' ό,τι συνήθως. Μου λέει ότι μιλάει στα πρόβατα*».

«*Ανέκαθεν το έκανε*».

«*Τώρα ισχυρίζεται ότι της μιλάνε κι αυτά*». Ο Τζον έκανε ένα μικρό πλατάγισμα με τη γλώσσα του. «*Η μητέρα της μητέρας σου δεν είναι δική μου ευθύνη, Τζον-Κάλουμ. Το 'χουμε συζητήσει αυτό*».

«*Το ξέρω. Γιατί δεν μπορεί όμως να πάει να ζήσει με τη μαμά;*»

Νεκρική σιωπή, που έκανε τον Καλ να φοβηθεί ότι είχε πέσει η γραμμή.

«*Μπαμπά, είσαι εκεί;*»

«*Ναι;*» είπε ο Τζον. «*Έλα. Περιμένεις απάντηση σε κάθε ανόητη ερώτηση;*» Κι άλλη παύση. «*Η γιαγιά σου λέει ότι αυτό είναι το σπίτι της κι ότι εδώ θα τελειώσει τη ζωή της. Δεν βλέπει κανέναν λόγο να φύγει*».

Ο Καλ έπνιξε μια επιθυμία να τον προκαλέσει. Ήθελε να ρωτήσει γιατί δεν μπορούσε η μητέρα του να γυρίσει σπίτι, να φροντίσει την ίδια της τη μητέρα και να τον γλιτώσει από το βάρος του γυρισμού, όμως η ερώτηση θα έφερνε απλώς τσακωμό, έτσι το κατάπιε και δεν είπε τίποτα.

«*Ήρθε η ώρα*» είπε τελικά ο Τζον μ' όλη τη σιγουριά ενός ανθρώπου που ήξερε πότε ακριβώς έπρεπε να γίνει κάθε δουλειά. «*Αρκετά το διασκέδασες*».

Ο Καλ έφερε στο μυαλό του αυτή την τελευταία συζήτηση καθώς το φεριμπότ κλυδωνίστηκε τρομερά. Έκλεισε στη χούφτα του το Έκσταση κι αναρωτήθηκε πώς θα τον έκανε να νιώσει αν το έπαιρνε ενώ ανακατευόταν. Αν υπολόγιζε σωστά τον χρόνο, τότε το Έκσταση θα πρέπει να εξασθενούσε την ώρα που θα έφτανε στον τόπο του. Ήθελε να φτάσει νιώθοντας θαυμάσια, χωρίς το σφίξιμο που τον καταλάμβανε όταν έβλεπε το άσπρο σπιτάκι στην άκρη της θάλασσας.

Κατάπιε το χάπι και το κατέβασε με μια γουλιά μηλίτη.

Το φεριμπότ έπλεε βογκώντας, αλλά αυτός γύρισε κι είδε το λιμάνι να μικραίνει. Είχε περάσει τα χρόνια των σπουδών του εξηγώντας

στους στεριανούς γιατί, ως νησιώτης, δεν ήξερε κολύμπι. Οι αστοί το θεωρούσαν παλαβωμάρα. Οι πάντες στην ηπειρωτική χώρα έμοιαζε να έχουν κάνει μαθήματα στην τοπική πισίνα, ένα πράμα με διαπεραστική οσμή, χλιαρό και χημικό, λες και η τεχνητή του γαλήνη μπορούσε να σε προετοιμάσει για τούτη δω την απρόβλεπτη κι αεικίνητη θάλασσα.

Η αίσθηση δεν ήταν αυγουστιάτικη. Η βροχή έπεφτε πλαγιαστά, παρασυρμένη από έναν πουνέντε που έδινε ορμή στις θάλασσες και βράδυνε τις βάρκες και τα πλοία. Καθώς το λιμάνι μάκραινε, ένα σπάνιο κενό φάνηκε στα σύννεφα κι ο μουντός ουρανός άνοιξε πάνω από τη χαμηλή πόλη, που λαμπύρισε στο φευγαλέο ηλιόφως προκαλώντας τον να γυρίσει πίσω. Μαξεύτηκε στο κάθισμα και τράβηξε το σκουφί του πάνω από τ' αυτιά του.

Οι μπαταρίες του γουόκμαν του είχανε σωθεί στο λεωφορείο για τη Γλασκώβη. Δεν είχε καμία επιθυμία να πάρει CD player. Είχε περάσει τα νιάτα του συλλέγοντας αυτά τα τραγούδια, ακούγοντας με ευλαβική αφοσίωση τον Τζον Πιλ και τον Πιτ Τονγκ, γράφοντας σε κασέτες κομμάτια από το ράδιο καθώς έπνιγε μ' ένα μαξιλάρι τον ήχο του ραδιοκασετόφωνου κι έχωνε τα σεντόνια του στη χαραμάδα κάτω από την πόρτα. Στριφογύρισε τις μπαταρίες στα δάχτυλά του κι έγλειψε τις άκρες ελπίζοντας να τις αναστήσει. Δούλεψαν για μισό τραγούδι ακόμα, προτού η Σούζι των Siouxsie and the Banshees μασήσει τα λόγια της ως έναν αργό, μεθυσμένο θάνατο.

Απέμεναν έξι υγρά τσιγάρα στο πακέτο του. Πήρε ένα και, προστατεύοντάς το από τ' ανεμοβρόχι, το άναψε. Τράβηξε μια ρουφηξιά και, βρίσκοντάς το πικρό, άπλωσε το χέρι κι αναρωτήθηκε αν θα γινόταν στάχτη προτού το σβήσει η βροχή. Πέρασε η ώρα έτσι.

Δεν είχε κοιμηθεί σχεδόν καθόλου αφότου έφυγε από το Εδιμβούργο το προηγούμενο απομεσήμερο. Έπρεπε να φτάσει στο Ούιγκ αρκετά νωρίς, ώστε να προλάβει το μοναδικό δρομολόγιο για το Χάρις. Έτσι, είχε φύγει από το Εδιμβούργο με λεωφορείο, περνώντας από τη Γλασκώβη αλλά αποφεύγοντας όλους τους νησιώτες που μαζεύονταν στις παμπ γύρω από το Πάρτικ. Είχε πάρει ένα άλλο λεωφορείο που πήγαινε βόρεια στα Χάιλαντς, ως το Φορτ Γουίλιαμ, όπου, απο-

φεύγοντας ξανά τους εξόριστους νησιώτες, τους μακρινούς γνωστούς που ευχαρίστως θα του άνοιγαν το σπίτι τους και θα του πρόσφεραν ένα ζεστό γεύμα κι έναν καναπέ για να περάσει τη νύχτα, σπατάλησε τα τελευταία μεροκάματα που είχε βγάλει καθαρίζοντας για να πλαγιάσει, νιώθοντας κακόκεφος και στερημένος από αγάπη, σε μια κάτω κουκέτα σ' έναν ξενώνα για εκδρομείς.

Το πρωί σάλπαρε για τη Νήσο Σκάι, όπου ταξίδεψε στη βορειοδυτική μεριά του νησιού και πήρε από εκεί το καράβι. Λεωφορείο, πούλμαν, άλλο πούλμαν, ξενώνας, φεριμπότ, υπεραστικό λεωφορείο που επιβιβαζόταν στο φεριμπότ στο Κάιλ, άλλο λεωφορείο, τούτο το νησιωτικό φεριμπότ, το λεωφορείο του νησιού κι ο μακρύς ποδαρόδρομος στο τέλος· θα του έπαιρνε κοντά ένα εικοσάωρο για να φτάσει σπίτι, μία ολόκληρη μέρα για να διανύσει λιγότερο από τριακόσια μίλια.

Φύσηξε την καύτρα του τσιγάρου του κι ένιωσε τα μάτια του να βαραίνουν καθώς περίμενε το χάπι να δράσει. Έφτιαξε μια λίστα με πράγματα του τόπου του που του έλειπαν: η ησυχία, ο Ντολ Μακντόναλντ, η θάλασσα. Και μετά έφτιαξε μια λίστα με τα πράγματα που έτρεμε: την ησυχία, τον Ντολ Μακντόναλντ, τη θάλασσα.

Η βροχή σχημάτιζε λιμνούλες στα καθίσματα. Οι λιμνούλες έγιναν μικροί ωκεανοί καθώς το φεριμπότ σκαμπανέβαζε στο στενό του Μιντς. Μαζεύτηκε βλέποντας τα ρεύματα να έρχονται και να φεύγουν. Ενώ η αυτολύπησή του γινόταν πιο πηχτή και τον ξέσταινε, ένιωσε για τον πατέρα του πικρία, που του άφησε μια λιπαρή αίσθηση, και για το γερασμένο κορμί της γιαγιάς του ένα επονείδιστο μίσος, αλλά μέσα απ' όλα αυτά περνούσε μια φλέβα ντροπής, που ήταν τόσο εγωιστής, τόσο απρόθυμος να νοιαστεί για εκείνους που κάποτε νοιάστηκαν γι' αυτόν.

Στα μισά του Μιντς ένας καμαρότος ήρθε να δει τι έκανε. Η βροχή έπεφτε σχεδόν οριζόντια. Ο καμαρότος τον πλησίασε επιφυλακτικά και τον πρόσταξε να μπει μέσα.

Στο εσωτερικό του πλοίου επικρατούσε ησυχία. Ήταν εύκολο να διακρίνει κανείς τους νησιώτες από τους επισκέπτες, επειδή οι πρώτοι σπανίως έστρεφαν το βλέμμα προς τη θάλασσα. Διάβαζαν ήσυχα

ή έλυναν σταυρόλεξα σε εφημερίδες που είχαν βρει παρατημένες εκεί. Ήταν ξαπλωμένοι σε πάγκους και κοιμούνταν του καλού καιρού, με τα χέρια πλεγμένα στο στήθος και το κορμί έτσι στριμμένο, ώστε τα πόδια να ακουμπούν με σεβασμό στο δάπεδο.

Ο Καλ έσταξε, έσερνε μια μεγάλη σακούλα σκουπιδιών και το σαγόνι του έτρεμε –το χάπι είχε αρχίσει να επιδρά– καθώς περιπλανιόταν στα σαλόνια σε αναζήτηση μιας άδειας γωνίας. Κοίταξε κάτω τα δάχτυλα του ποδιού του, που έβγαιναν μέσ' απ' το σχισμένο του Converse. Αν τον είχαν δει –κι ήταν βέβαιος πως τον είχαν δει–, τότε ο πατέρας του θα μάθαινε για την κατάστασή του πολύ προτού φτάσει στο σπίτι ο Καλ.

Όλα τα υπάρχοντά του χωρούσαν σ' ένα σακίδιο πλάτης και σε μια σακούλα σκουπιδιών. Του είχε πάρει λιγότερο από δέκα λεπτά να μαξέψει τέσσερα χρόνια απ' τη ζωή του. Του είχε πάρει λίγο περισσότερο να μαζευτεί ο ίδιος, να κρύψει όλα τα κομματάκια του εαυτού του που σιγά σιγά ξεδιπλώνονταν αφότου είχε φτάσει στην ηπειρωτική χώρα. Στην πραγματικότητα δεν είχε αλλάξει τόσο από τότε που ήταν στο κολέγιο και, καθώς τριγυρνούσε στο φεριμπότ, αναρωτήθηκε αν ήξερε ανέκαθεν ότι θα αναγκαζόταν τελικά να γυρίσει σπίτι.

Βολεύτηκε στην πιο ήσυχη σειρά καθισμάτων που μπόρεσε να βρει. Έχωσε τα χέρια κάτω απ' τις μασχάλες του κι ακούμπησε το κεφάλι στην ξύλινη επένδυση του τοίχου.

Αντίκρυ του καθόταν μια καλοντυμένη γυναίκα που ήταν βέβαιος πως δεν γνώριζε. Φορούσε καλό τουίντ ταγέρ και τα χιονάτα της μαλλιά ήταν κατσαρωμένα και στεριωμένα με λακ. Δεν φορούσε μέικαπ και τα μόνα αστραφτερά πράγματα πάνω της ήταν μια διακριτική βέρα και οι μικρές πέρλες στους λοβούς των αυτιών της. Το σκαμπανέβασμα έμοιαζε να μην την ενοχλεί κι ο Καλ κατάλαβε ότι ήταν νησιώτισσα. Είχε κλειστά τα μάτια και καθόταν σε γαλήνια περισυλλογή με τα χέρια πλεγμένα πάνω στην Αγία Γραφή της.

Το παλιό φεριμπότ έσκιζε τα νερά πιο αργά απ' όσο θυμόταν. Όποτε τον μετέφερε μακριά, γλιστρούσε πάνω στα κύματα σαν πέτρα που ρίχνει κανείς για να κάνει «ψαράκια». Τώρα βογκούσε και παραπονιόταν προχωρώντας πεισματικά προς τα νησιά, θαρρείς και συμ-

μεριζόταν την απροθυμία του Καλ. Ο ήχος της μηχανής ήταν γι' αυτόν μια παρηγοριά, αυτό το πνιχτό *γους γους*, σαν αίμα που έσφυξε μες στον λαιμό του· ένα βουητό που ταξίδευε από τα πέλματα στη ραχοκοκαλιά του, ώσπου μουρμούριζε μες στο μυαλό του.

«*Dè thachair dha d' aodann?*»[3] είπε η γυναίκα. Τα μάτια της ήταν ανοιχτά τώρα – οι διεσταλμένες της κόρες τον κατάπιναν ολόκληρο.

Ο Καλ άγγιξε το πρόσωπό του κι ένιωσε τη ζέστα στο μέτωπό του, εκεί που είχε σκαλίσει ένα σπυρί ώσπου μάτωσε.

Η γυναίκα έβγαλε ένα χαρτομάντιλο απ' το τσαντάκι της. Του το έδωσε για να σκουπίσει το αίμα κι είπε στα γαελικά: «*Και γιατί χαμογελάς;*».

«*Τίποτα. Χαίρομαι απλώς που γυρνάω σπίτι*».

«*Θα 'πρεπε να βγάλεις τον σκούφο σου. Δεν θα το χαρείς αλλιώς*».

Φορούσε έναν πρασινοκίτρινο πλεκτό σκούφο, που το χρώμα του ήταν τόσο όξινο, ώστε μπορούσε να σου χαλάσει την όρεξη. Ήταν κατεβασμένος ακόμη χαμηλά πάνω από τ' αυτιά του κι ο Καλ σκέφτηκε να τον βγάλει, ύστερα όμως θυμήθηκε τι υπήρχε κρυμμένο από κάτω. «*Είμαι μια χαρά*».

«*Κι είσαι λευκός σαν φάντασμα. Δεν σ' αρέσει το καράβι, βλέπω*». Ξετύλιξε ένα ρολό γλυκές παστίλιες κι έσκυψε να του προσφέρει μία. Πρέπει να μύρισε το ποτό πάνω του, γιατί ρουθούνισε και ξίνισε το μούτρο της. Καθώς καθόταν πίσω, τα γόνατά της κροτάλισαν. «*Τ' άκουσες; Ένα δεμάτι προσανάμματα είμαι*».

Εκείνος μούτρωσε – η παστίλια στο στόμα του να τον βοηθάει στην γκριμάτσα. «*Φταίει η υγρασία. Τη νιώθω ήδη*».

«*Μπα; Ξαφνιάζομαι που νιώθεις οτιδήποτε. Στην κατάσταση που βρίσκεσαι*». Η γυναίκα κάθισε για λίγο γυρνώντας με τη σωστή πλευρά προς τα πάνω όλα τα κουμπιά στο παλτό της. Κάρφωσε πάνω του τα μάτια της. «*Νιώθω σαν να σε ξέρω, γιε μου. Από πού είσαι;*»

«*Απ' το Φάλαμπεϊ*».

«*Α, εκεί το φχαριστιούνται το ποτό*». Η γυναίκα γέλασε πικρά. «*Εγώ είμαι απ' το Σόμποστ, αλλά το Φάλαμπεϊ... Δύσκολος τόπος. Δύσκολος, αλλά όμορ-*

3 Γαελικά στο πρωτότυπο: Τι έπαθε το πρόσωπό σου; (Σ.τ.Μ.)

φος» παραδέχτηκε. «*Αν και δεν έχω ιδέα γιατί να θέλει οποιοσδήποτε να ζήσει σ' εκείνα τα βράχια*».

Ο Καλ δεν το είχε σκεφτεί ποτέ ως κάτι προαιρετικό. Ήταν η κατοικία του προπάππου του από τη μεριά της μητέρας του, το καθημερινό του ψωμί και, με τον τρόπο που γίνονται αυτά τα πράγματα, είχε περάσει στην Έλα, ώσπου τελικά, μια μέρα, θα γινόταν δικό του.

Πιπίλισε την καραμέλα της – το μάγουλό της μια φουσκάλα που κροτάλιζε. «*Και πώς είπαμε ότι σε λένε;*»

Το πλοίο σκαμπανέβασε κι ο Καλ έκλεισε τα μάτια. «*Τζον Μακλάουντ. Τζον-Κάλουμ*».

Τζον Μακλάουντ. Ήταν όνομα τόσο κοινό όσο τα λευκά πρόβατα. Προτιμούσε το Καλ κι έτσι τον φώναζαν οι πάντες. Δεν ήταν μια διαρκής υπενθύμιση του πατέρα του.

Η γυναίκα συνοφρυώθηκε. «*Και τίνος είσαι;*»

Ήταν μια ερώτηση που έκαναν πάντα οι νησιώτες. Με τις οικογένειες να παλεύουν για αιώνες όποτε είχαν μια σταλιά ατιθάσευτη γη, τα ίδια ονόματα επαναλαμβάνονταν ξανά και ξανά, έτσι έπρεπε να μάθουν την *sloinntireachd* του, την καταγωγή του. «*Είμαι ο Τζον του Τζον του Ίεν του Ίεν του Υφαντή*».

Η γυναίκα το σκέφτηκε. «*Σε ξέρω*» είπε τελικά. «*Ήξερα τον παππού σου. Ήταν εθελοντής διασώστης στον Σύνδεσμο Σωστικών Λέμβων μαζί με τον πατέρα μου. Καλός άνθρωπος. Η γιαγιά σου ζει ακόμη;*»

Δεν είχε γνωρίσει ποτέ τη μητέρα του πατέρα του – ούτε ο ίδιος ούτε ο πατέρας του· η γιαγιά Μακλάουντ πέθανε όταν ο Τζον ήταν μωρό. Πέθανε στο κρεβάτι μερικές ημέρες αφότου γέννησε τον Τζον, στον οποίο έδωσε αυτό το όνομα, την εξαγγλισμένη εκδοχή του Ίεν, με την ελπίδα ότι η οικογένεια θα μετανάστευε σύντομα στο Ντιτρόιτ, όπου είχαν τάξει στον άντρα της μια δουλειά φαναρτζή. Ο Καλ υπέθεσε πως αυτή η γυναίκα εννοούσε τη μητέρα της μητέρας του. «*Η Έλα μας; Ναι. Την προσέχει ο πατέρας μου. Ή αυτή προσέχει εκείνον, ανάλογα ποιον θα ρωτήσεις*».

«*Έλα. Έ-λα. Αυτό είναι. Η Γλασκωβίτισσα. Καλή και του λόγου της, ε; Μ' αυτή δεν έβγαζε κανείς άκρη!*» Η γυναίκα χτύπησε ελαφρά την καρδιά της, αλλά ο Καλ δεν κατάλαβε αν το έκανε με σεβασμό ή μ' αποστροφή.

«*Έχεις κάμποσο καιρό που λείπεις, βλέπω*». Ο Καλ αναρωτήθηκε πώς μπορούσε εκείνη να το δει, προτού όμως προλάβει να απαντήσει, του είπε: «*Είσαι ντυμένος για τον καιρό της πόλης*».

«*Ναι. Ήμουν στο κολέγιο, στην Καλών Τεχνών*».

«*Και θα φερθείς όπως πρέπει τώρα;*» τον ρώτησε κοιτώντας τον καλά καλά.

«*Τι εννοείτε;*»

«*Να 'σαι καλή επιρροή για τους νέους. Ν' αφήσεις πίσω τη βρομιά της ηπειρωτικής χώρας*».

«*Α, κατάλαβα*» είπε εκείνος γελώντας λιγάκι. «*Ναι, και βέβαια θα είμαι. Όμως δεν υπάρχει λόγος ν' ανησυχείτε. Εκεί απ' όπου κατάγομαι δεν υπάρχουν νέοι*».

Ένα κύμα έσκασε πάνω στο παράθυρο. Τον ξάφνιασε. Η γυναίκα δεν αντέδρασε.

«Τζον-Κάλουμ;» Ο ψηλός που φώναξε το όνομά του πήγαινε τρεκλίζοντας προς τις τουαλέτες – τα στραβά του κανιά δεν ήταν συνηθισμένα στη θάλασσα. Ο Καλ, που χαμογελούσε βεβιασμένα στη γυναίκα, έχασε φευγαλέα το χαμόγελό του, προτού το βρει ξανά. Θύμωσε με τον εαυτό του, που δεν έλαβε υπόψη πού βρίσκονταν οι τουαλέτες όταν διάλεξε αυτή τη θέση. «Βρε, βρε!»

Ο Ίνις Μακ Ίνις ζούσε μερικά μίλια μακριά από τ' αγρόκτημα των Μακλάουντ, αρκετά κοντά δηλαδή, ώστε να θεωρείται γείτονας. Ήταν ο μοναδικός φίλος που έμοιαζε να έχει ο πατέρας του. Ο Ίνις ζούσε με τον μικρότερο αδερφό του, εργένηδες κι οι δυο, και έριζαν μεταξύ τους για το κουμάντο του οικογενειακού αγροκτήματος, ενώ παράλληλα φρόντιζαν τον γηραιό και δύστροπο πατέρα τους. Ήταν γνωστός ως *Innes Ciùin*, Πράος Ίνις, ώστε να ξεχωρίζει από τον πατέρα του, τον *Innes Crùbaidh*, έναν γερομπάσταρδο με καρδιά πέτρα. Οι νησιώτες τούς φώναζαν έτσι καταπρόσωπο. Κανένας δεν πρόσβαλλε μήτε προσβαλλόταν.

Ο Ίνις ήταν ψηλός κι είχε όψη κατά τι πεινασμένη. Τα καστανόξανθα μαλλιά του αραίωναν και μπροστά τα έκανε μύτες για να μη φαίνονται οι άδειοι του κρόταφοι. Ήταν ήσυχος άνθρωπος με πράα λαλιά. Οι άκρες του λεπτού του στόματος καμπύλωναν σ' ένα χαμόγελο, που

έμοιαζε να μην μπορεί να κουμαντάρει, είτε ανήγγελλε καλά μαντάτα είτε κακά. Για άντρας κοντά στα πενήντα, ήταν ακόμη σε καλή φυσική κατάσταση χάρη στις απαιτήσεις του αγροκτήματος και του Καλ τού φαινόταν πιθανό από μιαν άποψη να τον έλεγες ως και όμορφο άντρα.

Ο Ίνις κοίταξε τη γυναίκα από το Σόμποστ κι έπειτα ξανά τον Καλ, ανησυχώντας μήπως διέκοψε κάποιο αστείο που μοιράζονταν οι δυο τους. Δεν μπορούσε να καταλάβει γιατί χαμογελούσε ο Καλ, όμως η γυναίκα ήταν στητή και ατενής.

«Είδα τον πατέρα σου την Πέμπτη. Δεν μου 'πε, ντε, ότι θα γυρνούσες».

Ο Ίνις είχε έναν ιδιαίτερο τρόπο ομιλίας, μια κοφτή ανάσα ακριβώς τη στιγμή που άρχιζε να αρθρώνει λέξεις, μια πνευμονική εισροή κατά κάποιον τρόπο, αυτό το κράτημα της αναπνοής που είχαν στο Χάρις. Και, αν και δεν έλεγε «αμέ», προτιμώντας το ορθότερο «ναι», η κοφτή του ανάσα τον έκανε να δείχνει λες και διαρκώς συμφωνούσε με τον εαυτό του κι έδινε στον λόγο του κατιτίς επιφυλακτικό, δισταχτικό. «Είσαι καλά, ντε; Σαν να μη μου φαίνεσαι ο συνηθισμένος σου εαυτός».

Αυτός ο άνθρωπος, που τον ήξερε σ' όλη του τη ζωή, δεν είχε ιδέα για τον συνηθισμένο του εαυτό.

Ένιωθε τη γλώσσα του πρησμένη. Την έσπρωξε μέσα στο κατωχείλι του. «Πήρα χάπι για τη ναυτία. Μ' έκανε να αισθάνομαι παράξενα».

«Έρχεσαι για επίσκεψη ή θα σ' έχουμε οριστικά μαζί μας;»

«Για λίγο καιρό τουλάχιστον».

Ο Ίνις ξεφύσησε σαν να μην μπορούσε να το πιστέψει. «Νόμιζα ότι 'χες φύγει για να καταχτήσεις τον κόσμο. Απόφοιτος μεγάλου πανεπιστημίου, ντε, και τα συναφή».

Ο μικρότερος αδερφός του Ίνις, ο Σόρλι, είχε φύγει για να σπουδάσει, μια πολυτέλεια που ο *Innes Crùbaidh* δεν είχε επιτρέψει στον μεγαλύτερό του γιο. Ο Σόρλι είχε πάει στη Γλασκώβη, αλλά, όπως και να 'χει, γύρισε στο νησί. Ήταν άδικο για τον Ίνις, που είχε χάσει την ευκαιρία με τη συμφωνία ότι, ως μεγαλύτερος, θα κουμαντάριζε τη γη, θα φρόντιζε τον πατέρα τους και τελικά το αγρόκτημα θα γινόταν καταδικό του.

Ένα διδακτορικό στη Γαλλική Ιστορία ήταν κάτι άχρηστο για μια αγροτική ζωή – πρέπει να ήταν άχρηστες οι σπουδές έτσι κι αλλιώς, επειδή ο Σόρλι, καμαρωτός αλλά αδέκαρος, κατέληξε στο σπίτι. Με κάθε ευκαιρία χρησιμοποιούσε τη μόρφωσή του για να επικρίνει τον πειθήνιο και μεθοδικό αδερφό του, κι όταν δεν κατάφερνε σε πρακτικά ζητήματα να γίνεται το δικό του, στόλιζε τα επιχειρήματά του με παχιές «λέξεις του πανεπιστημίου». Προσπάθησε να ενσωματώσει σοσιαλιστικά συστήματα πιο κατάλληλα για να διευθύνεις κινεζικά εργοστάσια παρά για να οργανώνεις το άπλωμα των φυκιών. Δεν ήταν λίγες οι φορές που είχε καθίσει και είχε σχεδιάσει μια νέα μέθοδο για το σκάψιμο και το ανάδεμα των αρχαίων στρωμάτων τύρφης – παρατάσσοντας τους νησιώτες σε μια αποδοτική εργοστασιακή γραμμή παραγωγής και αψηφώντας τρεις χιλιετίες κοινοτικής ζωής.

Μέσ' από όλο αυτό το διαφέντεμα του Σόρλι ο Ίνις είχε αναπτύξει μια καχυποψία απέναντι στην ανώτατη εκπαίδευση. Δεν τη θεωρούσε καλύτερη από ταξική κομπίνα για να ξεχωρίσουν εκείνοι «που μπορούσαν» από εκείνους που«είχαν διαβάσει πώς γίνεται κι έτσι πίστευαν ότι μπορούσαν αλλά παραήταν μορφωμένοι τώρα ώστε να μπουν στον κόπο και θα έπρεπε επομένως να διαφεντεύουν εκείνους που διαφέντευαν».

Ο Καλ περιεργάστηκε τη γυναίκα από το Σόμποστ. Δεν ήθελε να νιώθει αποτυχημένος, όμως δεν θα το εκτιμούσαν αν καυχιόταν. «Έχω ακόμη σχέδια. Όμως υπάρχει πολύς χρόνος γι' αυτά».

«Ο Ντολ Μακντόναλντ θα χαρεί να σε δει. Και η νεαρή Άιλα θα πετάξει απ' τη χαρά της».

«*Do bhràmair?*»[4] ρώτησε η γυναίκα από το Σόμποστ.

Ο Καλ δεν είχε ιδέα γιατί τον ένοιαξε τι πίστευε αυτή η γυναίκα, όμως βιάστηκε να τη διορθώσει. «Όχι, δεν ήμασταν ζευγάρι στην πραγματικότητα».

Ο Ίνις στράφηκε πάλι προς τον Καλ. «Θα σε πετάξω εγώ με το αμάξι, ντε».

Από το λιμάνι στην πόλη η διαδρομή ως το σπίτι ήταν μεγάλη. Αν

4 Γαελικά στο πρωτότυπο: Η καλή σου; (Σ.τ.Μ.)

δεχόταν, ο Ίνις θα τον πήγαινε μέχρι την πόρτα του, έτσι θα έφτανε πάρα πολύ νωρίς. Ο Καλ χρειαζόταν χρόνο για να προσαρμοστεί, να είναι ανάμεσα σε αγνώστους λίγο ακόμα, να πιει κι άλλο μηλίτη, ν' αφήσει την επήρεια του Έκσταση να σβήσει. Χρειαζόταν την ηρεμία της μακράς πεζοπορίας στο τέλος, ώστε να υποταχθεί στη μοίρα του.

«Σε κάθε περίπτωση ευχαριστώ. Όμως έχω μερικά πράγματα να κάνω. Θα συναντήσω έναν φίλο».

«Ποιον;»

«Ω, δεν τον ξέρεις».

Ο Ίνις χαμογέλασε με τούτη την παράλογη δήλωση. «Είσαι σίγουρα καλά; Δείχνεις λίγο χαμένος».

«Ναι, μια χαρά». Αυτό που τον απασχολούσε ήταν πως, όσο περισσότερο πλησίαζε στο σπίτι, τόσο πιο χαμένος ένιωθε. Σηκώθηκε φοβούμενος ότι μπορεί να ξεστόμιζε τις σκέψεις του μεγαλόφωνα. Καθάρισε όσο μπορούσε το μυαλό του και χτύπησε τον Ίνις στον ώμο· έπειτα, προτού καλά καλά συνειδητοποιήσει τι έκανε, τον αγκάλιασε. Ο Ίνις κοκάλωσε κι ο Καλ σκέφτηκε ότι ήταν πιθανό να μην τον είχαν αγκαλιάσει ποτέ ξανά από τότε που ήταν παιδί.

«Κοίτα... Θα 'θελα να πιω μια μπίρα προτού πάω σπίτι. Ξέρεις ότι του πατέρα μου δεν του αρέσει να πίνουμε στο σπίτι».

«Όπως θα 'πρεπε!» είπε η γυναίκα από το Σόμποστ.

Ο Καλ τραβήχτηκε από τον Ίνις. «Θα περάσω να σε δω όταν θα 'χω βολευτεί, εντάξει;»

Ήταν απότομος τρόπος για να ξεφορτωθεί έναν άνθρωπο που ήξερε σ' όλη του τη ζωή. Έριξε στον ώμο το σακίδιό του και κρατώντας αγκαλιά τη σακούλα σκουπιδιών βγήκε βιαστικά ξανά έξω στη βροχή.

Το φεριμπότ σκαμπανέβασε καθώς τα απόνερά του χτυπούσαν στην αποβάθρα. Οι τουρίστες τρέκλισαν, χαρούμενοι μ' αυτό το ταρακούνημα για μια τελευταία φορά. Όσοι σεργιάνιζαν εκεί έτρεμαν κι έτσι τυλίχτηκαν σφιχτά στα άνοράκ τους – τα πρόσωπά τους, που τα 'χε κάψει ο αέρας, να κοιτάζουν μέσ' από το άνοιγμα στο ελαστικό ύφασμα.

Το πλοίο έδεσε και τα φορτηγά βγήκαν πρώτα. Ο Καλ έμεινε πίσω,

ώστε να ’ναι σίγουρος, προτού αποβιβαστεί, ότι ο Ίνις θα ’χε φύγει. Καθώς δεν ήξερε κολύμπι, δεν αισθανόταν ποτέ ολότελα ασφαλής μέχρι τα πόδια του να πατήσουν ξανά σε στέρεο έδαφος· χτύπησε τις φτέρνες του στην προκυμαία, κατά τη νησιωτική παράδοση. Όταν πήγαινε σχολείο, τα παιδιά διδάσκονταν τη φρίκη του ναυαγίου του *Iolaire*[5] και κάθε Πρωτοχρονιά η γιαγιά του έψηνε ένα κέικ σε σχήμα σωσίβιου στη μνήμη των διακοσίων πέντε ψυχών που χάθηκαν τόσο κοντά στον τόπο τους.

Βάδιζε πίσω από τα επιβατικά αυτοκίνητα, όταν ένα δυνατό χέρι τον χτύπησε στον ώμο. Γνώριζε τον άντρα αόριστα μόνο· ένας σωματώδης φιλικός ιχθυοτρόφος από το Σέλαμποστ. «Μήπως έφερες μαζί σου κάνα φρέσκο μουνάκι;»

Ο Καλ γέλασε με μισή καρδιά. «Μήπως πας προς τα πάνω; Θα με βόλευε αν μ’ έπαιρνες με τ’ αμάξι».

Ο άντρας τού εξήγησε ότι το αμάξι του ήταν εκτός κυκλοφορίας, χρειαζόταν επισκευές που δεν είχε τα λεφτά να κάνει. Περνούσε το απομεσήμερο στο Τάρμπερτ με τη θεία του κι ο αδερφός του θα ερχόταν απ’ το Σέλαμποστ να τον πάρει αργότερα το βράδυ. Χωρίς δισταγμό πρόσφερε τη φιλοξενία της θείας του και τις υπηρεσίες του αδερφού του, όμως ο Καλ αρνήθηκε και τις δύο κι ευχαρίστησε τον άνθρωπο δίχως ακόμη να είναι σίγουρος πώς τον έλεγαν.

Τον περίμενε να απομακρυνθεί κι ανηφόρισε ως τη στάση. Έχασε επίτηδες το πρώτο λεωφορείο, ξέροντας πως, αν δεν έπαιρνε το επόμενο, θα ξέμενε εκεί όλη τη νύχτα.

Τέλειωσε με το πάσο του το τελευταίο κουτάκι μηλίτη. Μαζεμένος στη στάση, άδειασε το σακίδιό του και το ταχτοποίησε έπειτα προσεχτικά. Στον πάτο έκρυψε το γουόκμαν του και τις γραμμένες κασέτες, σκεπάζοντάς τα με παλιά τεύχη του περιοδικού *The Face*. Υπήρχε μια δωρεάν γκέι εφημερίδα στην μπροστινή τσέπη –ούτε που ήξερε γιατί την είχε ακόμη–, όταν σκέφτηκε όμως να την πετάξει, τον κυρίεψε ένας φόβος ότι ο άνεμος θα την άρπαζε και θα την παράσερνε πιο πέρα στο νησί. Τη δίπλωσε και την έχωσε κάτω από την επένδυση

5 Γαελικά στο πρωτότυπο: Αετός. (Σ.τ.Ε.)

του σάκου, σκεπτόμενος ότι θα ήταν ασφαλέστερο να την κάψει στο σπίτι. Πάνω απ' όλα αυτά έβαλε τα άπλυτά του και στην κορυφή, με καμάρι, την Αγία Γραφή που είχε πετάξει η μάνα του.

a dhà / δύο

ΕΙΧΕ ΜΕΙΝΕΙ ΞΑΠΛΩΜΕΝΟΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΩΡΑ αφότου ξύπνησε και, όσο κι αν μάλωσε τον εαυτό του, δεν μπορούσε να βρει το κουράγιο να σηκωθεί. Στον Τζον Μακλάουντ άρεσε να είναι στο πόδι και να δουλεύει την ώρα που ο Θεός έστελνε την αυγή να χαράξει πίσω απ' τα βράχια, όμως είχαν παρέλθει προ πολλού οι μέρες που πεταγόταν απ' το κρεβάτι με μια λίστα πράγματα που έπρεπε να γίνουν και με το κορμί του να διψάει για κίνηση. Τώρα, όταν ξυπνούσε, ένιωθε ότι είχε περάσει τη νύχτα μισοκοιμισμένος, με το κορμί του αποκαμωμένο, τον νου του ανήσυχο, νευρικό, τραγουδώντας στον εαυτό του το ίδιο ρεφρέν ξανά και ξανά.

Ο υπήνεμος τοίχος υποχωρούσε μαζί με τη διαβρωμένη ακτογραμμή. Η γυναίκα του είχε αστειευτεί κάποτε ότι οι ρωγμές ήταν απλώς το σπίτι που από την πολλή αγάπη τους πήγαινε να σκάσει κι αυτός γέλασε θλιμμένα καθώς το συλλογιόταν τώρα. Ήταν μια εποχή που θα είχε φτιάξει σοβά και θα 'χε μπαλώσει τις ρωγμές, όμως ως κι ο καινούργιος σοβάς είχε αρχίσει να θρυμματίζεται και τις νύχτες με αέρα ο Τζον ξυπνούσε μ' ένα ψιλό στρώμα τσιμεντόσκονη να πασπαλίζει το πάπλωμά του.

Σκέφτηκε τη ρωγμή που ανέβαινε στον τοίχο. Όταν την είχε πρωτοπροσέξει πριν από μερικά χρόνια, είχε σημαδέψει την άκρη της με μια μολυβιά. Έπειτα, καθώς η ρωγμή μεγάλωνε, τη σημάδεψε ξανά με τον ίδιο τρόπο που η Έλα σημείωνε την ανάπτυξη του Καλ στην κάσα της πόρτας. Τώρα υψωνόταν από πάνω του με τις μολυβιές να θυμίζουν πόδια τερατώδους σαρανταποδαρούσας.

Σήμερα ήταν η μέρα που ο γιος του θα γυρνούσε σπίτι κι αδράχτηκε από τούτη τη σκέψη για να σηκωθεί. Έψαξε στις τσέπες του πα-

ντελονιού του, βρήκε τα τσιγάρα του κι άναψε ένα. Το απεχθανόταν να καπνίζει στην κρεβατοκάμαρα, όμως άκουγε την Έλα να τριγυρνάει βαριά κάτω και τους παλιούς σωλήνες να βουίζουν καθώς η γυναίκα γέμιζε το κατσαρόλι κι έστρωνε το τραπέζι για το πρωινό. Απεχθανόταν τη φλυαρία της με το που θα πατούσε το πόδι του στον λινοτάπητα.

Άκουσε τον αγέρα και προσπάθησε να μαντέψει τι καιρό είχε προτού ανοίξει τις κουρτίνες. Ζουλώντας το αποτσίγαρο, ντύθηκε με τα χτεσινά ρούχα. Καθώς έβαζε το πουκάμισό του, ξαφνιάστηκε βρίσκοντας το κουμπί που είχε χάσει το προηγούμενο απομεσήμερο ήδη ραμμένο ξανά στη θέση του. Κατάλαβε ότι μάλλον η Έλα θα είχε προσέξει πως έλειπε ενώ έτρωγαν βραδινό και θα το 'χε ράψει καθώς αυτός μούλιαζε στην μπανιέρα. Αντί να νιώσει ευγνωμοσύνη, εκνευρίστηκε που τον παρακολουθούσε τόσο προσεχτικά.

Τα πρώτα φώτα άναψαν πέρα στο ακρωτήρι. Τα σοβατισμένα σπίτια ήταν σκορπισμένα στις βραχώδεις λοφοπλαγιές κι άρχισαν να αναβοσβήνουν σαν φάροι. Από δω ο Τζον μπορούσε να δει ποιος ήταν ξύπνιος και, καθώς άναβε τη δική του λάμπα, ήξερε ότι θα τον έβλεπαν επίσης. Δεν φαίνονταν όλα τα σπίτια, γιατί ο τόπος καμπύλωνε, όμως πρόσεξε ότι έπειτα σηκώθηκε ο Άλιστερ Ρέι και μετά, μερικά μίλια παρακεί, είδε την απαλή ρόδινη λάμψη του καμπινέ της Μπίντι-Μάρι στο πάνω πάτωμα. Όλα καλά. Μερικές στιγμές αργότερα το αγρόκτημα του Ντόνι Μακντόναλντ ζωντάνεψε κι αυτό. Ήταν το τελευταίο όπου έμεναν παιδιά και γι' αυτό έλαμπε πιο φωτεινό μες στο σκοτάδι.

Το καλύτερο κριάρι του είχε αρρωστήσει με ηπατική διστομίαση κι είχε πεθάνει μες στη νύχτα. Την προηγουμένη το κριάρι ήταν κακοδιάθετο το πρωί, όταν όμως γύρισε στο μαντρί το απομεσήμερο, είχε γίνει παράξενα ήρεμο, κι ας ήταν στα κανονικά του ένας μικρός νταής. Όταν άρχισε να αφρίζει από το στόμα, ο Τζον το είχε φροντίσει κει που 'χε σωριαστεί. Κάθισε σ' έναν βράχο και του τραγούδησε λες κι ήταν δύσμοιρο παιδί.

Όταν πήγε να το βρει το πρωί, ήταν σωριασμένο στη λοφοπλαγιά

και μες στο κυανό αυγινό μισόφωτο ο Τζον είδε ότι οι γλάροι του ’χανε φάει τα μάτια. Είχε έναν μουσαμά μέσα στο Land Rover και τον άπλωσε πάνω στο κουφάρι στεριώνοντάς τον με πέτρες. Όταν σταματούσε η βροχή, θα το έθαβε, αν έβρισκε μια γωνιά χωρίς πέτρες.

Είδε τη βάρκα του Μακντόναλντ να ανοίγεται προς τα αστακοτροφεία. Έβγαλε μια στοίβα κάρτες μέσ’ από το τσεπάκι του και τράβηξε το λαστιχάκι. Έψαξε ανάμεσα στους πίνακες με τις ώρες της παλίρροιας και στις λογής λογής κάρτες με προσευχές, ώσπου βρήκε το χαρτάκι όπου είχε σημειωμένα τα αρχικά των γειτόνων του – και οι είκοσι έξι τους πιστοί. Το σημείωνε από μνήμης βάζοντας δίπλα στα αρχικά ένα σημάδι για κάθε φορά που είχαν χάσει την κυριακάτικη λειτουργία. Ο Ντολ Μακντόναλντ είχε ήδη χάσει πέντε Κυριακές εφέτος.

Η εκκλησία ήταν τόσο απλή, τα κεφάλια τόσο λιγοστά, που, καθώς ο Τζον στεκόταν μπροστά και έψαλλε στο εκκλησίασμα, μπορούσε να δει κάθε ψυχή που ήταν εκεί και να προσέξει κάθε ψυχή που έλειπε. Είχε ακούσει να λένε ότι ο νεαρός Μακντόναλντ έλιωνε στο πιόμα και, ως διάκος της εκκλησίας, αποφάσισε να μιλήσει γι’ αυτόν στον ιερέα. Έβαλε στην άκρη το σημείωμα. Ύστερα, κι ας τα ήξερε απέξω, κοίταξε τα δρομολόγια του φεριμπότ για τέταρτη φορά εκείνο το πρωί.

Η διαδρομή με αμάξι από τ’ αγρόκτημα μέχρι τη στάση του λεωφορείου ήταν ακριβώς είκοσι δύο λεπτά – ο Τζον τη χρονομέτρησε στην εντέλεια, ώστε να μη χαραμίσει το πιο αποδοτικό μέρος της εργάσιμης ημέρας. Παρκάρισε στο τέλος του φιδωτού δρόμου, που ξετυλιγόταν σαν κορδέλα, κει που συνόρευε με τον κεντρικό δρόμο που διέτρεχε τη ραχοκοκαλιά του νησιού. Η τσιμεντένια στάση λεωφορείου ήταν μοντερνιστική κι άσχημη. Προσέλκυε φοιτητές Αρχιτεκτονικής σε τροχόσπιτα, που έκαναν το μακρύ ταξίδι για να φωτογραφίσουν τον παράξενο μπρουταλισμό του κτίσματος. Ήταν ένας σταυρός από τοίχους που ενώνονταν, σχεδιασμένος έτσι ώστε να προσφέρει προστασία από τον τσουχτερό αγέρα που θαρρείς ούρλιαζε κι από τις τέσσερις κατευθύνσεις μεμιάς, δίχως δέντρο ή θάμνο για να τον ανακόψει.

Κάπου μέσα του έτρεμε την επιστροφή του ασώτου. Το Φάλαμπεϊ

ήταν ανέκαθεν το κέντρο του σύμπαντός του. Δεν είχε επιθυμήσει ποτέ να βρεθεί αλλού ούτε είχε νιώσει ότι έχανε κάτι καλύτερο, πιο ζωντανό. Αφότου όμως το αγόρι του έφυγε για το κολέγιο, ο Τζον αισθανόταν ότι ο Καλ έβλεπε το Φάλαμπεϊ σαν να 'ταν η εσχατιά μιας επίπεδης Γης.

Αν και δεν το έλεγε ποτέ μεγαλόφωνα, ο Τζον ένιωθε ότι ο Καλ θεωρούσε τις ζωές τους λειψές, λες και όσα τον είχαν θρέψει όταν ήταν παιδί τον έκαναν να πλήττει τώρα. Η ματιά του Καλ σπίλωνε τα πράγματα που αγαπούσε ανέκαθεν ο Τζον και τον έκανε να αισθάνεται ότι θα έπρεπε να απολογηθεί για τη ζωή που είχε οικοδομήσει.

Θυμόταν ένα καλοκαίρι που ο Καλ ήταν φίλος μ' ένα εγγλεζάκι από το Ινστιτούτο Νίκολσον. Το αγόρι ήταν γιος κάτι νιόφερτων μεγαλοκαθηγητάδων πανεπιστημίου, που είχαν μετοικήσει στα νησιά για να προσηλωθούν στο έργο τους. Η οικογένεια πρέπει να 'χε κληρονομήσει πολύ πλούτο, γιατί έχτισαν ένα αλαζονικό μοντερνιστικό σπίτι που δέσποζε πάνω από την καλύτερη παραλία στη δυτική ακτή. Ο Τζον είχε πετάξει μέχρι εκεί τον Καλ ένα απομεσήμερο κι αργότερα εκείνο το βράδυ, όταν το παιδί είχε γυρίσει σπίτι ξανά, τριγυρνούσε από δωμάτιο σε δωμάτιο σαν αδιάκριτος κοινωνικός λειτουργός και σταματούσε πού και πού μπροστά σε κάποιο οικείο έπιπλο, έναν πίνακα, ένα παλιό φθαρμένο σοβατεπί· απλώς έστεκε εκεί και κοιτούσε, λες και έβλεπε το καθετί μ' ολοκαίνουργια μάτια.

Το λεωφορείο φάνηκε στο βάθος. Από το πώς βογκούσε έμοιαζε λες κι η επόμενη ανηφοριά θα 'ταν η τελευταία του. Ο Τζον χαμογέλασε στη σκέψη πως θα ξανάβλεπε το αγόρι του, όταν όμως το λεωφορείο δεν σταμάτησε, το παρακολούθησε σαστισμένος να περνάει αργοτσουλώντας.

Όταν έκανε μεταβολή, ο Ίνις ΜακΊνις πάρκαρε. Το τρέιλέρ του ήταν γεμάτο νεαρές προβατίνες Τέξελ. Ο Τζον κατέβασε το τζάμι του καθώς ο Ίνις βγήκε από το βαν κι ήρθε να γείρει πάνω στο Defender. Κανένας τους δεν είπε γεια. Δεν υπήρχε ποτέ βιασύνη να μιλήσουν. Ο Ίνις φορούσε ένα ολοκαίνουργιο πουλόβερ Σέτλαντ με την γκριζοκύανη απόχρωση του ξεραμένου θυμαριού. Το χρώμα τού πήγαινε. Ο Τζον το πρόσεξε χωρίς να σχολιάσει.

«*Παίρνω όρκο ότι σ' είδα τώρα δα να χαμογελάς*» είπε ο Ίνις στα γαελικά.

«*Είναι αμαρτία να ψευδομαρτυρείς*».

Ο Ίνις, που χαμογελούσε συχνά με πραότητα, γέλασε. Κοίταξαν και οι δύο τη σημαδεμένη, σαν κακαδιασμένη, λοφοπλαγιά. Γέμιζε χαλαρά τον χρόνο κι ήταν ευχάριστο να το κάνουν με μια ήσυχη συντροφιά.

Ο Ίνις έβγαλε μια κάρτα από την τσέπη του. Ήταν σαν καρτ ποστάλ με επίσημη όψη κι είχε πάνω μια στάμπα μ' ένα έντονο EA8AFB, ημερομηνία και ώρα. «Γκραν Κανάρια» είπε με καμάρι.

«*Τόσο μακριά;*» είπε ο Τζον. «*Εύγε*».

Ο Ίνις είχε μια κρεβατοκάμαρα γεμάτη ραδιοπομπούς. Από μικρός έστελνε σήματα στο σκοτάδι ελπίζοντας να συνδεθεί με ανθρώπους κι εκστασιαζόταν όποτε του φανέρωναν ότι είχε φτάσει κάτι ως αυτούς. Ανά μερικούς μήνες εμφάνιζε μια απ' αυτές τις επιβεβαιωτικές κάρτες από κάποιο μακρινό μέρος: Γιβραλτάρ, Ρέικιαβικ, Τρουν.

«*Δεν έχω ξαναφτάσει, ντε, ως τα Κανάρια. Ουσιαστικά Αφρική*».

Ο Τζον δεν είχε καταλάβει ποτέ ποιο ήταν το νόημα. Τι ανάγκη είχε ο Ίνις κάποιος στην Ισπανία να αναγνωρίσει την ύπαρξή του;

Ο Ίνις πρόσεξε αυτήν του την απουσία ενθουσιασμού. Σκούπισε την κάρτα απ' τη βροχή και την ξανάβαλε στην τσέπη του. Πέρασαν πάλι λίγη ώρα κοιτώντας τη λοφοπλαγιά.

«*Είδα στο καράβι τον γιο και κληρονόμο*».

Ο Τζον κοίταξε συνοφρυωμένος τον φίλο του. Αν ο Ίνις είχε δει τον Καλ, τότε γιατί δεν ήταν μαζί του;

«*Ω, προσφέρθηκα να τον πάρω, όμως είπε ότι είχε πράγματα να... φροντίσει*».

Ο Τζον δεν γέλασε. Είχε να δει τον γιο του απ' την Πρωτοχρονιά. Αφότου είχε φύγει για το κολέγιο, ο Καλ ερχόταν σπανίως σπίτι. Κι όταν το έκανε, έτσι και ξεσπούσε κακοκαιρία στα νησιά, έπαιρνε το γραφείο των φεριμπότ και ρωτούσε αν σχεδίαζαν να ματαιώσουν όλα τα δρομολόγια. Έτσι και συνέβαινε αυτό, επέσπευδε πάντα την αναχώρησή του – δεν περίμενε ποτέ ώσπου να κοπάσει η καταιγίδα.

Ο Τζον ένευσε προς τα πρόβατα στο τρέιλερ, που τα λευκά τους πρόσωπα κοίταζαν παραξενεμένα πίσω από τα κάγκελα. Δεν ήθελε να πει στον Ίνις για το νεκρό κριάρι, γιατί θα ήταν σαν να ομολογού-

σε ότι εκείνος ήταν καλύτερος με τα πρόβατά του απ' ό,τι αυτός με τα δικά του. *«Ήθελα να 'ξερα πού τα βρίσκεις τόσα λεφτά...»* είπε νεύοντας προς τις νεαρές προβατίνες.

«Βάζω λίγα στην άκρη πού και πού. Αν το άφηνα στον Σόρλι μας, τότε θα ζούσαμε όλοι κάτω από μια αναποδογυρισμένη βάρκα».

Ως και η αναφορά στον αδερφό του έκανε τον Ίνις να κοιτάξει μουτρωμένος παραπάνω στον δρόμο.

«Δεν έρχεσαι να περιμένεις σ' εμάς; Θα 'σαι νηστικός, ντε. Ο πατέρας μου θα χαρεί να σε δει».

Ο Τζον κούνησε αρνητικά το κεφάλι. *«Δεν έχω κέφι για κουβέντα, Ίνις. Ιδιαίτερα για τα παράξενα μισόλογά σας»*.

Ο Ίνις ήταν έτοιμος να ρωτήσει αν είχε ποτέ διάθεση για κουβέντα, όμως απλώς χτύπησε ρυθμικά τα δάχτυλά του, τις αρθρώσεις, πάνω στο καπό, ώστε να καταλάβει ο Τζον ότι δεν θα δεχόταν το όχι. *«Έλα. Το παιδί θα 'ρθει μετά από ώρες. Δεν μπορείς να κάθεσαι εδώ σαν δαρμένος σκύλος»*.

Ο Τζον ακολούθησε το βαν του Ίνις. Οδήγησαν σε φάλαγγα για δεκαπέντε λεπτά, ώσπου έφτασαν στο σπίτι των ΜακΊνις. Ήταν ξεκάθαρο απ' έξω ήδη ότι δεν υπήρχαν καθόλου γυναίκες στο αγρόκτημα. Ήταν χτισμένο ως μια καμαρωτή κατοικία σ' ένα καλό σημείο σε μια λοφοπλαγιά πάνω από τη δημοσιά, με κλίση τέτοια, ώστε να περιμένει την ανατολή του ήλιου πάνω από το Μιντς. Ωστόσο, κι ας ήταν το κτίσμα καλοσυντηρημένο και περήφανα προφυλαγμένο από τ' ανεμοβρόχια, ήταν σημαδεμένο από πολλά ασύνδετα, καίτοι καλοπροαίρετα μερεμέτια. Ο σοβάς ήταν βαμμένος σ' ένα λευκό χρώμα που σχεδόν έκανε τα μάτια να πονούν, όμως η βορινή πρόσοψη έπιανε μούχλα κι ήταν μπογιατισμένη σ' ένα άσχημο, πρακτικό μπορντό. Υπήρχε μια ψηλή κεραία ραδιοφώνου που χαλούσε την όψη του κήπου και στο πλάι ένα πρόχειρο εργαστήρι, μια παράγκα από τούβλα μαζεμένα από δω κι από κει κι ένα υπόστεγο στεριωμένο πάνω απ' την πόρτα. Ο τόπος ήταν διάσπαρτος από χαλασμένα αμάξια και το ίδιο το σπίτι επισκιαζόταν από έναν στάβλο από αυλακωτή λαμαρίνα για τα πρόβατα, που δέσποζε από πάνω του ψηλότερα στον λόφο. Όσο

κι αν αντιπαθούσε ο Τζον την πεθερά του, εκτιμούσε το απαλότερο άγγιγμα της Έλα στο δικό τους σπίτι.

Η κουζίνα των ΜακΊνις ήταν ένα μεγάλο δωμάτιο με επένδυση από πεύκο. Στο κέντρο υπήρχε ένα τραπέζι που δεν ήταν ποτέ καθαρό – πάντα καταλαμβανόταν από κάποια εργασία σε εξέλιξη. Οι πάγκοι ήταν γεμάτοι κονσέρβες και κουτιά με βρόμη, θαρρείς και ήταν χάσιμο χρόνου να τα ταχτοποιήσουν κάπου. Μια μασίνα που 'καιγε τύρφη δέσποζε στον πέρα τοίχο με δύο άθλιες πολυθρόνες δεξιά κι αριστερά· σ' αυτήν που κοίταζε προς τη θάλασσα καθόταν ο *Innes Crùbaidh*, ο πατέρας του Ίνις. Στο μέρος έκαναν κουμάντο τα τσομπανόσκυλα με τη μουλιασμένη τρίχα.

Ο Σόρλι τάιζε τον πατέρα του σούπα από ένα μπολ, σταματώντας πού και πού για να του καθαρίσει με το κουτάλι το πιγούνι. Ο *Innes Crùbaidh* φόραγε το μαύρο του κουστούμι, κι ας ήταν πολλές οι δεκαετίες που 'χε πεθάνει η γυναίκα του. Έπλεε πάνω του – τα χρόνια τον είχαν αφήσει πετσί και κόκαλο. Οι γιοι του δεν έμπαιναν πλέον στον κόπο να του σιδερώσουν κάνα πουκάμισο, έτσι φορούσε ένα λεπτό φανελάκι κάτω από το τουίντ, που φανέρωνε πως είχε βουλιάξει το κάποτε καμαρωτό στήθος του. Είχε υποστεί τρία εμφράγματα τα τελευταία πέντε χρόνια και το να βρίσκεται ο Τζον δίπλα του τον έκανε να φοβάται ότι ίσως πάθαινε κι άλλο.

Ο Τζον είπε γεια στους ΜακΊνις ενώ ο Ίνις έβαζε το κατσαρόλι στη μασίνα. Ο Ίνις τον ρώτησε αν θα έτρωγε τίποτε, κι όταν αυτός απάντησε όχι, εκείνος το διαπραγματεύτηκε μαζί του, ώσπου ο Τζον συμφώνησε να πιει ένα φλιτζάνι τσάι, κι αφού θα έπινε τσάι, γιατί να μην έτρωγε και λίγο τυρί με φρυγανισμένο ψωμί; Ο Ίνις δεν ήταν ποτέ πιεστικός, όμως είχε την ήρεμη αποφασιστικότητα του νερού – μπορούσε να ρέει γύρω από κάτι και λίγο λίγο να το τρώει, ώσπου γινόταν το δικό του.

Ο Σόρλι ταχτοποίησε στην άκρη τα εξαρτήματα ενός χαλασμένου ερασιτεχνικού ραδιοφώνου, ώστε να καθίσουν οι άντρες στο τραπέζι. Ο Ίνις παρακολούθησε την εργασία του να μετακινείται ως διά μαγείας. Δύο μικροσκοπικοί λαμπτήρες κύλησαν τριγύρω, έτοιμοι θαρρείς να πέσουν και να σπάσουν. Φάνηκε να θέλει να προειδοποιήσει

τον αδερφό του να προσέξει, αλλά δεν κατόρθωσε να το κάνει, έτσι ο Τζον αναγκάστηκε να το κάνει αυτός για λογαριασμό του. Ο Σόρλι ακολούθησε το δάχτυλο του Τζον κι έπιασε τους λαμπτήρες πάνω στην ώρα. Ο Ίνις έβαλε τα πιάτα στο τραπέζι – το γαλήνιο πρόσωπό του τσιτωμένο σαν μεμβράνη τύμπανου.

Οι άντρες έσκυψαν τα κεφάλια και προσευχήθηκαν προτού φάνε. Ο Σόρλι τράβηξε μια καρέκλα και κάθισε μαζί τους στο τραπέζι, κι ας μην είχε μπει ο Ίνις στον κόπο να του φτιάξει κι εκείνου ένα σάντουιτς.

«*Πώς είναι η σκεπή;*» ρώτησε ο Τζον τον Σόρλι.

«*Χάλια. Μπάζει ακόμη νερά και η ταπετσαρία έχει ξεκολλήσει από τον τοίχο. Είδα ένα φύλλο λαμαρίνα δίπλα στ' αγροτόσπιτο της Έλα. Λες να την πείραζε άμα το έπαιρνα;*»

Ο Τζον ρούφηξε μια γουλιά τσάι. Θεώρησε ότι δεν θα υπήρχε πρόβλημα. Είδε στη φαντασία του τη λαμαρίνα που ήταν πεταμένη πάνω στα βράχια εδώ κι έναν χρόνο. Πρέπει να 'χε σκουριάσει, αλλά ίσως ο Σόρλι να την είχε περιεργαστεί πιο προσεχτικά απ' ό,τι ο ίδιος. Το ψημένο τυρί ήταν νόστιμο. Από την πολλή του αρμύρα ο Τζον ένιωσε τα χείλια του να μουδιάζουν.

Όχι ότι ο Ίνις έβγαλε κάποιον θόρυβο ή έφερε αντίρρηση στον αδερφό του, όμως ο Τζον ήξερε πώς είχαν τα πράγματα στο σπιτικό των ΜακΊνις. Έτσι, στράφηκε φιλότιμα προς τον Ίνις. «*Πώς είναι λοιπόν η σκεπή;*»

«*Μπάζει νερά ακόμη, ντε*». Ο Ίνις σκούπισε το στόμα του. «*Ζήτησα στη μάντρα με τα οικοδομικά υλικά να παραγγείλουν καινούργιες σκεπόπλακες. Με το προσωρινό μπάλωμα δεν γίνεται δουλειά*». Σχημάτισε με τα χέρια του μια κορυφή. «*Χρειάζεται ξήλωμα κι αντικατάσταση ως τη γραμμή του φεγγίτη*».

Ζώντας κάτω από μια χαμηλή σκεπή, οι αδερφοί ΜακΊνις δεν είχαν πει μια ευθεία κουβέντα ο ένας στον άλλο εδώ και πάνω από δεκάξι χρόνια: ούτε ευγενική ούτε αιχμηρή ούτε οποιαδήποτε άλλη. Όταν επισκεπτόσουν το σπίτι τους, κάθονταν και οι δύο για τσάι, έτσι κι έκανες όμως στον έναν αδερφό μια ερώτηση, έπρεπε με τη σειρά να την επαναλάβεις λέξη προς λέξη στον άλλο. Δεν ήταν δυνατόν να πάρεις τη ροή μιας συζήτησης με τον έναν και να τη μεταφέρεις στη

συζήτηση με τον άλλο. Αυτό έκανε κάθε κουβέντα να ηχεί σαν εξοργιστική ηχώ. «*Τι κάνει ο πατέρας σου, Ίνις;*» «*Τι κάνει ο πατέρας σου, Σόρλι;*» Οι αδερφοί ΜακΊνις τα έβγαζαν πέρα παριστάνοντας ότι ο άλλος απλώς δεν ήταν εκεί. Οποιαδήποτε συζήτηση έπρεπε να γίνεται εις διπλούν, ειδάλλως αισθάνονταν θιγμένοι. Ο Καλ το έκανε πολύ κέφι αυτό όταν ήταν πιτσιρικάς – ιδιαίτερα όταν ο ένας αδερφός έλεγε κάτι αστείο κι ο άλλος πάλευε να πνίξει το γέλιο του. Η Έλα το αποκαλούσε «σπιτικό ανόητων και μουτρωμένων αγοριών».

«*Τα πρόβατα έχουν νοτίσει τόσο, που μπορεί ποτέ να μη στεγνώσουν!*» Ο γερο-ΜακΊνις δεν απευθύνθηκε σε κάποιον συγκεκριμένα κι ο Τζον αναρωτήθηκε αν έτσι τα έβγαζε πέρα με τους πεισματάρηδες γιους, αν ό,τι έλεγε πλέον ήταν δήλωση.

«*Ο νεαρός Μακλάουντ γύρισε*». Ο Ίνις ύψωσε τη φωνή του ώστε να τον ακούσει ο πατέρας του. «*Ο Τζόνι τον περίμενε στο τέλος του δρόμου, αλλά το παιδί πρέπει να 'χασε το λεωφορείο. Ή να χάθηκε*».

Ο Τζον κατάλαβε ότι ο Σόρλι ήθελε να τον ρωτήσει για τον Καλ, αλλά δεν μπορούσε, επειδή έτσι θα αναγνώριζε ότι ο αδερφός του υπήρχε. Καθόταν σέρνοντας το νύχι του αντίχειρά του στην κόψη του τραπεζιού.

«*Ένας δρόμος υπάρχει μόνο. Πώς στην ευχή μπορεί να χάθηκε;*» ρώτησε ο γέρος.

«*Δεν χάθηκε, αν και δεν ξέρω πού είναι*». Ο Τζον κούνησε το κεφάλι. «*Η ψυχή του είναι αλλουνού παπά ευαγγέλιο*».

«*Έχει κάνα μουνάκι στο Τάρμπερτ; Καμιά τσούπρα;*»

«*Μπαμπά!*» είπε ο Ίνις.

Ο Τζον σφίχτηκε. «*Δεν νομίζω*».

Ο Σόρλι σήκωσε από κάτω ένα μεγάλο τσομπανόσκυλο. Έβαλε το μουλιασμένο ξώο στα πόδια του κι ακούμπησε πίσω στην καρέκλα της κουζίνας – οι δυο τους μαζί δεν χωρούσαν με αποτέλεσμα να περισσεύουν από την άκρη της. Το σκυλί, εργασίας καθώς ήταν, φάνηκε να νιώθει αμήχανα ενώ εκείνος το πασπάτευε και το χάιδευε. «*Άκουσα ότι ο Καλ σου θα γυρνούσε σήμερα;*»

Ο Τζον τέλειωσε το τσάι του. Θα περνούσαν ώρες ως το επόμενο λεωφορείο. «*Αυτό ακριβώς άκουσες*».

Ο Ίνις ξεπροβόδισε τον Τζον ως την πίσω πόρτα. Του έδωσε τη μουσαμαδιά του.

Ο Τζον ήταν ευγνώμων για το ζεστό φαΐ, όμως είχαν πάψει προ πολλού να ευχαριστούν ο ένας τον άλλο για τις μικρές πράξεις καλοσύνης.

Ο Ίνις έγειρε στην κάσα της πόρτας. Ομίχλη σκέπαζε τη λοφοπλαγιά. «*Έλα για έναν περίπατο αργότερα. Μπορούμε να δούμε αν στον δρόμο ο καιρός καλυτερεύει*».

Ο Τζον κούνησε αρνητικά το κεφάλι. Δεν μπορούσε να σκεφτεί το μετά. Ήθελε το αγόρι του πίσω στο σπίτι. Ήθελε να κάθεται για ώρα πολλή και να τον κοιτάζει.

Ο Ίνις έβαλε το χέρι του στον πήχη του Τζον σαν να ήθελε να πει κάτι ακόμα. Ο Τζον στάθηκε και περίμενε. Εκείνος όμως απλώς ξεσκάλωσε απ' το μανίκι του μια κιτρινοπράσινη κλωστή από το υφαντό που έφτιαχνε ο Τζον. Αυτός τράβηξε το χέρι του κι ύστερα, ανησυχώντας πως είχε φανεί αγενής, έκανε ότι έψαχνε στην τσέπη του για τα κλειδιά του αμαξιού του. «*Λες να μείνει αυτή τη φορά;*»

Ο Ίνις σήκωσε τους ώμους. «*Πρέπει να 'ναι φοβερό να βλέπεις λίγο απ' τον κόσμο. Φαντάσου μετά απ' αυτό να πρέπει να ησυχάσεις*».

Υπήρχε ένα ψίχουλο κοντά στο κατσουφιασμένο στόμα του Τζον. Ο Ίνις σήκωσε το χέρι και το σκούπισε.

Ο Τζον μεμιάς τινάχτηκε πίσω, αφήνοντας το χέρι του Ίνις μετέωρο στον αέρα. Τον κοίταξε κατάματα κι είδε να περνούν διαδοχικά από τα μάτια του μια προειδοποίηση, μια παράκληση κι έπειτα, λίγο αργοπορημένα, μια συγγνώμη.

«*Είναι απλώς... Έχω μήνες να σε δω, ντε*».

«*Με βλέπεις μέρα παρά μέρα*».

Βρίσκονταν πίσω από το σπίτι, όπου δεν φαίνονταν από τον δρόμο, όμως ο Τζον έλεγξε τριγύρω έτσι κι αλλιώς. Στράφηκε προς τους ανώμαλους λόφους και προς τις σκιές του λαμαρινένιου υπόστεγου. Κοίταξε από το παράθυρο μες στο χολ. Έπειτα κοίταξε πίσω από τον Ίνις τον πλακόστρωτο διάδρομο.

Ο Ίνις χαμογέλασε κάνοντας στην άκρη, ώστε να δει καλύτερα ο Τζον. «*Δεν έχω βρεθεί μόνος μαζί σου αφότου... Ούτε που θυμάμαι από πότε*».

«*Ο Καλ θα 'ναι σπίτι όπου να 'ναι. Πρέπει να 'σαι υπομονετικός, σε παρακαλώ*».

«Δεν είμαι πρότυπο αυτοσυγκράτησης;»

Ο Τζον ξεφύσησε σαν να φυσούσε ένα φλιτζάνι καυτό τσάι. Ύστερα ένευσε αργά. «*Είσαι*» είπε «*είσαι*». Κοίταξε ξανά πίσω από τον Ίνις, στο σκοτάδι του σπιτιού, και, βλέποντας ότι ήταν στ' αλήθεια μονάχοι, έκανε ένα βήμα κοντύτερα. Πήρε το χέρι του Ίνις μες στο δικό του και χάιδεψε τη ράχη του με το πλάι του αντίχειρά του.

ΥΠΟΨΗΦΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ BOOKER 2026

ΜΠΕΣΤ ΣΕΛΕΡ ΤΩΝ *NEW YORK TIMES*

Με άδειες τσέπες και έχοντας καταφέρει ελάχιστα μετά τις σπουδές του στη Σχολή Καλών Τεχνών, ο Τζον Κάλουμ Μακλάουντ επιστρέφει στη γενέτειρά του, το νησί Χάρις, και διαπιστώνει πως σχεδόν τίποτα δεν έχει αλλάξει – εκτός από τον ίδιο.

Στο ανεμοδαρμένο αγρόκτημα όπου πέρασε τα παιδικά του χρόνια ξαναβρίσκει την παλιά του ζωή και καταλήγει πάλι παγιδευμένος ανάμεσα στις δύο κυρίαρχες φιγούρες της οικογένειάς του: τον πατέρα του τον Τζον, κτηνοτρόφο, υφαντή και στυλοβάτη της τοπικής πρεσβυτεριανής εκκλησίας, και τη γιαγιά του την Έλα, μια αθυρόστομη γυναίκα που εδώ και δεκαετίες ζει μαζί με τον γαμπρό της.

Κι ενώ ο Καλ αναρωτιέται αν υπάρχουν μοναχικοί άντρες στους άγονους λόφους της πατρίδας του, ο Τζον απογοητεύεται από τα μακριά μαλλιά του γιου του και την απροθυμία του να κάνει όσα χρειάζονται για τη σωτηρία της ψυχής του. Ο καιρός περνά και όλα μοιάζουν έτοιμα να αλλάξουν, καθώς τα νήματα που κρατούν ενωμένη αυτή την εύθραυστη κοινότητα μπλέκονται όλο και περισσότερο.

Η σπαρακτική ιστορία της επιστροφής ενός νεαρού άντρα στον τόπο όπου μεγάλωσε και του τρόπου με τον οποίο οι δεσμοί της οικογένειας δοκιμάζονται και διαρρηγνύονται υπό το βάρος των προσδοκιών. Ένα μοναδικό μυθιστόρημα για το καθήκον, την υπομονή και τη δύναμη της αλήθειας, που καθιερώνει τον Douglas Stuart ως έναν από τους σημαντικότερους σύγχρονους συγγραφείς.

ISBN: 978-618-03-5018-0
9 786180 350180
ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 85018
metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΚΑΙ ΣΕ e-book